

Voorstel aan : Gemeenteraad van 28 januari 2013
Door tussenkomst van : Raadscommissie van 22 januari 2013
Nummer :
Onderwerp : Wijziging statuten Stichting Baasis als gevolg van oprichten samenwerkingschool in Glimmen
Bijlage(n) :
1. Aanbiedingsbrief Stichting Baasis
2. Oplegger besluitvorming
3. Bestuurlijke inbedding Samenwerkingschool Glimmen inclusief wijziging statuten
4. Fusierapport Samenwerkingschool Glimmen (vertrouwelijk)
5. Concept raadsbesluit

Samenvatting : Obs De Meent en cbs De Marke in Glimmen worden geconfronteerd met een terugloop van het aantal leerlingen. Hiermee staat het voortbestaan, de kwaliteit en de financiële positie van beide scholen onder druk. Beide organisaties hebben de handen ineen geslagen en de mogelijkheden van het vormen van een samenwerkingschool onderzocht. De conclusie is dat het voor het bieden van hoogwaardig kwalitatief onderwijs in Glimmen noodzakelijk is beide scholen met elkaar te laten fuseren, met behoud van zowel de openbare als christelijke identiteit. Om dit te borgen, wordt een wijziging van de statuten van Stichting Baasis voorgesteld.

Voorgestelde beslissing : Instemmen met de wijziging van de statuten van Stichting Baasis om een samenwerkingschool in Glimmen mogelijk te maken.

Aanleiding

Sinds een jaar zijn diverse geledingen van obs De Meent en cbs De Marke met elkaar in gesprek over mogelijkheden van vergaande samenwerking. De aanleiding is een terugloop van het aantal leerlingen op beide scholen en een prognose waaruit blijkt dat het aantal leerlingen ook de komende jaren nog verder zal dalen. Dit leidt tot twee zeer kleine scholen met combinatiegroepen bestaande uit drie of vier leerjaren. Het versterkende effect hiervan is dat steeds meer ouders kiezen voor grotere scholen buiten het dorp, zodat hun kinderen voldoende aansluiting kunnen vinden bij leeftijdsgenootjes in de klas. Het voortbestaan van beide scholen staat daarmee op het spel. Vanuit het argument dat het beter is om één goede school in Glimmen te hebben dan geen school in Glimmen, hebben beide scholen de handen ineen geslagen en gekeken of zij gezamenlijk die ene school kunnen vormen. Inmiddels krijgen de kleuters van beide scholen al gezamenlijk les. Dit moet binnen een schooljaar leiden tot een schoolfusie.

Kwetsbaarheid kleine scholen

Kleine scholen lopen onder andere kwalitatieve en financiële risico's. In een school met combinatieklassen bestaande uit drie of meer leerjaren, wordt het instructiedeel relatief groot en niet efficiënt ingezet voor de leerlingen. De kwaliteit van het onderwijs staat daarmee onder druk. Kleine scholen worden vaker als zwak of zeer zwak beoordeeld door de inspectie. Daarnaast zijn de financiële consequenties van krimp groot. De vergoeding voor formatie en exploitatie wordt gebaseerd op het aantal leerlingen en het aantal groepen. Leegstand wordt dus niet vergoed, terwijl de vaste lasten als energieverbruik en onderhoud wel betaald moeten worden. Dit heeft ertoe geleid dat beide schoolbesturen hebben gezocht naar mogelijkheden van het vormen van één kwalitatief hoogwaardige samenwerkingsschool in Glimmen.

Wat is een samenwerkingsschool

Een samenwerkingsschool is een school, waarin zowel openbaar als bijzonder onderwijs wordt aangeboden en beide richtingen op basis van gelijkwaardigheid samenwerken. De samenwerkingsschool heeft als uitgangspunt dat zowel voorstanders van openbaar als christelijk onderwijs op de school welkom zijn en zich hier ook thuis voelen. Dit biedt de mogelijkheid om een aantrekkelijk aanbod van basisscholen open te houden in kleine kernen.

Formele of informele samenwerkingsschool, wettelijke regeling en rol gemeente

In artikel 23 van de Grondwet zijn de grondrechten van het openbaar (lid 3 en lid 4) en het bijzonder onderwijs (lid 5 en lid 6) vastgelegd. Voor de gemeente is vooral lid 4 van belang, omdat hierin de gemeentelijke grondwettelijke opdracht staat geformuleerd: *“In elke gemeente wordt van overheidswege voldoende openbaar algemeen vormend lager onderwijs gegeven in een genoegzaam aantal openbare scholen. Volgens bij de wet te stellen regels kan afwijking van deze bepaling worden toegelaten, mits tot het ontvangen van zodanig onderwijs gelegenheid wordt gegeven al dan niet in een openbare school.”*

Een formele samenwerkingsschool komt tot stand wanneer twee basisscholen (openbaar en bijzonder) fuseren en hiervoor een aparte stichting wordt opgericht. Omdat cbs De Marke een één-pitter is (schoolbestuur met één school), vindt men het niet verstandig om de school hier onder te brengen. Wanneer de samenwerkingsschool onder Stichting Baasis wordt ondergebracht, dan moet de stichting veranderen en dit heeft gevolgen voor de rechtspositie van het personeel en het externe toezicht door de gemeenteraad. Deze gevolgen zijn ingrijpend en worden als ongewenst gezien. Er is een minder ingrijpende mogelijkheid door het oprichten van een informele samenwerkingsschool, namelijk door middel van een fusie waarbij de kenmerken van een formele samenwerkingsschool worden gerespecteerd. Er wordt dus zowel openbaar als christelijk onderwijs aangeboden op basis van gelijkwaardigheid en respect. Dit is het model waar in Glimmen voor wordt gekozen.

Borging openbare en christelijke identiteit

Voor een scholenfusie is formeel geen wijziging van de statuten nodig. Door de fusie zal het schoolbestuur van cbs De Marke, de Vereniging Christelijk Basisonderwijs Glimmen (VCGB) de bestuurlijke bevoegdheden overdragen aan Stichting Baasis en daarmee de zeggenschap verliezen. Het behoud van ook de christelijke identiteit is een belangrijke voorwaarde vanuit de VCBG om mee te werken aan de samenwerkingsschool. Hier wordt op de volgende manier aan tegemoet gekomen:

1. Wijziging van de statuten waarin een samenwerkingsschool en de kenmerken daar van wordt geborgd.
2. Het omvormen van de VCBG tot een extern toezichthoudend orgaan.
3. Opstellen van een samenwerkingsovereenkomst tussen VCBG en Stichting Baasis.
4. Instellen van een identiteitscommissie.

Het wijzigen van de statuten is een bevoegdheid van de gemeenteraad. De overige punten wordt door beide besturen opgepakt.

Voorgestelde wijzigingen statuten

In de statuten worden de volgende drie wijzigingen voorgesteld om ook de identiteit van cbs De Marke te kunnen borgen (in bijlage 3 zijn deze wijzigingen in het blauw weergegeven):

A. Doel wijziging: Mogelijkheid om een samenwerkingsovereenkomst aan te gaan met een andere instelling voor Primair Onderwijs

In artikel 3 (doel en middelen) wordt hiervoor lid 3 toegevoegd:

- 3a. Het bestuur kan met andere instellingen op het gebied van primair onderwijs een samenstellingsovereenkomst aangaan, waarbij afspraken worden gemaakt op het gebied van:
 - de onderwijssignatuur
 - opheffen van scholen
 - voordracht leden van de raad van toezicht
 - wijziging van de statuten ten aanzien van de in de samenwerkingsovereenkomst gemaakte afspraak
- b. De samenwerkingsovereenkomst behoeft goedkeuring van de raad¹

¹ Hiermee wordt de Raad van Toezicht bedoeld

B. Doel wijziging: Mogelijkheid tot benoeming van een lid in de Raad van Toezicht om toe te zien op de identiteit

In artikel 10 wordt lid 5 ingevoegd en de leden daaronder worden vernummerd +1:

5. De instelling(en) voor primair onderwijs, waarmee een samenwerkingsovereenkomst is aangegaan zoals genoemd in artikel 3a, doen een bindende voordracht van maximaal 1 zetel in de raad²

C. Doel wijziging: Aanpassing benoemingsbeleid op samenwerkingsscholen

Artikel 15 wordt zoals hieronder toegevoegd en de navolgende artikelen worden hernummerd met +1:

Benoemingsbeleid

Artikel 15

1. Het personeel respecteert de wezenskenmerken en de grondslag van de school waar het tewerkgesteld is.

Bovenstaande wijzigingen hebben geen negatief effect op uw wettelijke opdracht om te voorzien in voldoende openbaar onderwijs in een genoegzaam aantal scholen. Met de wijziging wordt een samenwerkingschool in Glimmen mogelijk en hiermee is het voortbestaan van openbaar onderwijs in Glimmen juist beter gewaarborgd voor de toekomst. Daarom stellen wij u voor om akkoord te gaan met de voorgestelde wijzigingen van de statuten.

Voormalig bestuur cbs De Marke als externe toezichthouder identiteit

De VCBG blijft zonder school in gewijzigde vorm bestaan. Deze vereniging heeft na de fusie tot doel de samenwerkingschool in Glimmen op allerlei manieren te ondersteunen en de identiteit te bewaken. Het bestuur heeft eigen middelen (dus niet van de overheid verkregen) die zij hiervoor in wil zetten.

Gevolgen voor de huisvesting

Eerder is al geconcludeerd dat het in stand houden van twee kleine scholen een aantal risico's met zich meebrengt op onder andere financieel en kwalitatief gebied. Deze risico's worden beperkt door de leerlingen op één school te huisvesten. De andere school zal dan terug vallen aan de gemeente. Vanuit de werkgroep van beide scholen gaat de voorkeur voor de huisvesting uit naar cbs De Marke. Er wordt vanuit de gemeente gewerkt aan een notitie waarin vanuit onderwijskundige, ruimtelijke en financiële aspecten wordt gekeken naar de beste locatie voor de huisvesting van de samenwerkingschool. Ook wordt in beeld gebracht welke aanpassingen nodig zijn en de kosten hiervan. Hiervoor ontvangt u zo spoedig mogelijk een aanvullend advies.

Gevolgen voor de financiën en personeel

De inrichting (meubilair en onderwijsleerpakket) van cbs De Marke en obs De Meent worden samengevoegd. De middelen van VCBG (uitgezonderd de private middelen) worden overgeheveld naar Stichting Baasis. Het personeel van cbs De Marke gaat over naar Stichting Baasis. Er zal een procedure worden gevoerd voor de aanstelling van een team en een directeur. In eerste instantie zijn er hierdoor frictiekosten, met name op het gebied van boventallig personeel.

² Hiermee wordt de Raad van Toezicht bedoeld

Hiervoor ontvangt de samenwerkingschool de komende vijf jaar aanvullende middelen (fusiefaciliteiten). Stichting Baasis geeft aan dat zij binnen deze termijn kunnen zorgen voor een sluitende begroting. Overigens heeft vooral obs De Meent te maken met een krimp en zal ook zonder samenwerkingschool worden geconfronteerd met te veel formatie.

Planning

Na goedkeuring door het ministerie van OCW kan de samenwerkingschool per 1 augustus 2013 van start gaan. In het eerste kwartaal zullen de consequenties voor de huisvesting in beeld worden gebracht. In de komende maanden buigen betrokkenen van obs De Meent en cbs De Marke zich over de volgende school specifieke uitgangspunten: onderwijs en zorg, levensbeschouwing en identiteit, ouders en omgeving.

Voorstel

Instemmen met de wijziging van de statuten van Stichting Baasis om een samenwerkingschool in Glimmen mogelijk te maken.

Haren, 11 december 2012

burgemeester en wethouders,

mr. M.P. de Wilde,
secretaris

J.H. Bats,
burgemeester